

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки праці та розвитку сільських територій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ д.е.н., професор А.Д. Діброва
“ ____ ” червня 2015 року

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економіки праці

та розвитку сільських територій

Протокол № 11 від “ 27 ” травня 2015 р.

В.о. завідувача кафедри

_____ к.е.н., доцент В.А. Ткачук

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни

«Інноваційний розвиток підприємства»

Спеціальність	8.03050401 «Економіка підприємства» 8.03050901 «Облік і аудит» 8.03050801 «Фінанси і кредит» 8. 03050803 «Оподаткування»
Факультет	Економічний
Розробники:	к.е.н., доцент Остапчук А.Д. к.е.н., доцент Гребеннікова А.А. асист. Дзюба Т.А.

Київ - 2015 р.

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Пакети тестових завдань для визначення рівня знань студентів
3. Конспекти лекцій

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економіки праці та розвитку сільських територій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ д.е.н., професор А.Д. Діброва

“ ____ ” червня 2015 року

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економіки праці

та розвитку сільських територій

Протокол № 11 від “ 27 ” травня 2015 р.

В.о. завідувача кафедри

_____ к.е.н., доцент В.А. Ткачук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

дисципліни

«Інноваційний розвиток підприємства»

Спеціальність	8.03050401 «Економіка підприємства» 8.03050901 «Облік і аудит» 8.03050801 «Фінанси і кредит» 8. 03050803 «Оподаткування»
Факультет	Економічний
Розробники:	к.е.н., доцент Остапчук А.Д. к.е.н., доцент Гребеннікова А.А. асист. Дзюба Т.А.

Київ - 2015 р.

**Опис навчальної дисципліни
«Інноваційний розвиток підприємства»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Напрямок підготовки	___6.030504 «Економіка підприємства»___ (шифр і назва)	
Спеціальність	___8.03050401 «Економіка підприємства»___ (шифр і назва)	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	___120___	
Кількість кредитів ECTS	___4___	
Кількість змістових модулів	___4___	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	___2___	___1___
Семестр	___3___	___1___
Лекційні заняття	___10___ год.	___10___ год.
Практичні, семінарські заняття	___20___ год.	___8___ год.
Лабораторні заняття	___ ___ год.	___ ___ год.
Самостійна робота	___90___ год.	___102___ год.
Індивідуальні завдання	___ ___ год.	___ ___ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	___3___ год. ___9___ год.	

_____

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Напрямок підготовки	___ 6.030509 «Облік і аудит» ___ (шифр і назва)	
Спеціальність	___ 8.03050901 «Облік і аудит» ___ (шифр і назва)	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	___ 120 ___	
Кількість кредитів ECTS	___ 4 ___	
Кількість змістових модулів	___ 4 ___	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	___ 2 ___	___ 1 ___
Семестр	___ 3 ___	___ 1 ___
Лекційні заняття	___ 10 ___ год.	___ 8 ___ год.
Практичні, семінарські заняття	___ 20 ___ год.	___ 8 ___ год.
Лабораторні заняття	___ ___ год.	___ ___ год.
Самостійна робота	___ 90 ___ год.	___ 104 ___ год.
Індивідуальні завдання	___ ___ год.	___ ___ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	___ 3 ___ год. ___ 9 ___ год.	

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень
--

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Напрямок підготовки	___ 6.030508 «Фінанси і кредит» ___ (шифр і назва)	
Спеціальність	___ 8.03050801 «Фінанси і кредит» ___ ___ 8.03050803 «Оподаткування» ___ (шифр і назва)	
Спеціалізація		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	___ 120 ___	
Кількість кредитів ECTS	___ 4 ___	
Кількість змістових модулів	___ 4 ___	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	_____ (назва)	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	___ 2 ___	___ 1 ___
Семестр	___ 3 ___	___ 1 ___
Лекційні заняття	___ 10 ___ год.	___ 8 ___ год.
Практичні, семінарські заняття	___ 20 ___ год.	___ 8 ___ год.
Лабораторні заняття	___ ___ год.	___ ___ год.
Самостійна робота	___ 90 ___ год.	___ 104 ___ год.
Індивідуальні завдання	___ ___ год.	___ ___ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	___ 3 ___ год. ___ 9 ___ год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування знань, вмінь, навичок у поглибленні фахових компетенцій щодо забезпечення інноваційного розвитку економічних систем, оцінювання їх інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розвитку економіки на інноваційних засадах.

Завдання дисципліни: набуття студентами сучасних знань з управління інноваційним розвитком економічних систем, забезпечення результативності формування та використання інноваційного потенціалу підприємств, ефективності інвестування в інновації; набуття вмінь обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку та альтернативні варіанти управлінських рішень стосовно об'єктів і процесів дослідження у сфері своїх фахових потреб з обраної спеціальності.

Предмет дисципліни: принципи, методи, процеси і закономірності забезпечення інноваційного розвитку економічних систем в умовах глобалізації економіки, складові системи інноваційного потенціалу, технології обґрунтування пріоритетних напрямків його формування та використання, що є необхідною умовою коректного застосування магістрантами управлінського інструментарію, зокрема, в підготовці магістерської дипломної роботи та в подальшій професійній діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців

Вивчення курсу базується на матеріалах сукупності ряду наук та дисциплін бакалаврського рівня освіти: економіка підприємства, економічна теорія, фінанси, маркетинг, менеджмент, макроекономіка, мікроекономіка, стратегія підприємств, філософія, політологія, статистика, міжнародна економіка тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни

Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- ✓ сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, її основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- ✓ методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік;
- ✓ світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання;
- ✓ стратегії виходу підприємств з кризового стану на основі впровадження інновацій;
- ✓ інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;

- ✓ імперативи формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей в Україні;
- ✓ основні технології охорони прав та економіки інтелектуальної власності, зокрема стандарти та об'єкти права інтелектуальної власності в Україні.

Уміти:

- ✓ обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з врахуванням потреб та особливостей національної економіки на засадах економічної футурології;
- ✓ збирати та систематизувати маркетингову інформацію з метою відбору цільових ринків, вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару;
- ✓ оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощення;
- ✓ розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;
- ✓ ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їх рівень засобами ризик-менеджменту;
- ✓ економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності підприємством.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
«Інноваційний розвиток підприємства»**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Основи інноваційного розвитку підприємств

Тема лекційного заняття 1. Інновації і циклічність економічного розвитку.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто загальні поняття циклічності економічного розвитку, економічні хвилі, їх тривалість. Наукові підходи до визначення інноваційної циклів.

Тема лекційного заняття 2. Ключові поняття інноваційного розвитку.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто загальні поняття курсу, зокрема предмет, мета та завдання дисципліни „Інноваційний розвиток підприємства”. Розкрито суть поняття інноваційний розвиток. Виділено функції, ознаки та принципи інноваційного розвитку.

Тема лекційного заняття 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто основні чинники формування інноваційного розвитку, їх особливості. Визначено показники вимірювання інноваційного розвитку.

Тема лекційного заняття 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто організаційні структури інноваційного розвитку, їх класифікація та особливості.

Тема лекційного заняття 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері.

(1 лекційна година)

Вивчено суть та механізм втілення науково-технічних та інформаційних комунікацій в інноваційній сфері, методи виникнення ідей.

Тема лекційного заняття 6. Інфраструктура ринку інновацій.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто загальні поняття ринку інновацій та його інфраструктуру. Розглянуто механізм інноваційного ринку.

Тема лекційного заняття 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва.

(0,5 лекційних години)

У темі розглянуто механізм державного регулювання інноваційного підприємництва в Україні. Державні програми підтримки інноваційного розвитку підприємств.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Особливості інноваційного розвитку підприємств

Тема лекційного заняття 8. Національні інноваційні системи.

(1 лекційна година)

Розглянуто основні національні інноваційні системи. Опрацьовано порядок державної підтримки інновацій.

Тема лекційного заняття 9. Маркетинг інновацій.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто поняття маркетингу інновацій. Просування інноваційної продукції на ринок, її збут.

Тема лекційного заняття 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства.

(1 лекційних години)

Розглянуто суть та принципи стратегій та бізнес-моделей в ринковій системі господарювання. Опрацьовано логіку та структуру бізнес-моделювання інноваційного розвитку, особливості використання стратегій інноваційного розвитку.

Тема лекційного заняття 11. Інноваційний потенціал підприємства.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто поняття інноваційного потенціалу підприємств. Значення розвитку інноваційного потенціалу підприємств, його складові. Оцінка інноваційного потенціалу

Тема лекційного заняття 12. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.

(1 лекційна година)

У темі розглянуто поняття інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств. Джерела фінансування інноваційного розвитку підприємств, його складові. Оцінка інвестиційного потенціалу та забезпечення.

Тема лекційного заняття 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними.

(1 лекційна година)

Ризик розглянуто, як невід'ємну частину планування та здійснення інноваційної діяльності. Вивчено класифікацію ризиків та визначено причини їх виникнення. Основна увага приділена способам зниження ризиків при здійсненні інноваційної діяльності.

Тема лекційного заняття 14. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності.

(0,5 лекційних годин)

Вивчено основні поняття у сфері захисту інтелектуальної власності. Розглянуто порядок одержання патенту, розмір та порядок плати за його видачу, термін дії та причини анулювання. Вивчено поняття інтелектуальної власності. Опрацьовано порядок захисту прав. Засвоєно, яку відповідальність несе підприємець за порушення вимог законодавства.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль I. Основи інноваційного розвитку підприємств													

Тема 1. Інновації і циклічність економічного розвитку.	9	1	1			7	9	1				8
Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку.	9	1	1			7	9	1				8
Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування.	9	1	2			6	9	1	2			6
Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.	9	0,5	1			7,5	9		2			7
Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері.	9	0,5	1			7,5	9	1				8
Разом за змістовим модулем 1	45	4	6			35	45	4	4			37
Змістовний модуль II. Особливості інноваційного розвитку підприємств												
Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій.	9	1	2			6	9		1			8
Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва.	9	0,5	1			7,5	9	1	1			7
Тема 8. Національні інноваційні системи.	9	0,5	1			7,5	9	1				8
Тема 9. Маркетинг інновацій.	9	1	2			6	9	2				7
Тема 10. Стратегії та бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства.	9	1	2			6	9		2			7
Разом за змістовим модулем 2	45	4	8			33	45	4	4			37
Змістовний модуль III. Забезпечення інноваційного розвитку підприємств												
Тема 11. Інноваційний потенціал підприємства.	8	0,5	2			5,5	8	1	1			6
Тема 12. Інвестиційне	7	0,5	2			4,5	7	1	1			5

забезпечення інноваційного розвитку підприємства.												
Тема 13. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними.	8	0,5	1			6,5	8					8
Тема 14. Охорона прав та економка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності.	7	0.5	1			5,5	7					7
Разом за змістовим модулем 3	30	2	6			22	30	2	2			26
Усього годин	120	10	20			90	120	10	8			102
Курсовий проект (робота) з _____ _____												
– (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	120	10	20			90	120	10	8			102

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційний розвиток підприємницької діяльності та його середовище	2
2	Суб'єкти інноваційної діяльності	2
3	Організаційно-економічні основи інноваційної діяльності	2
4	Інвестиційний забезпечення розвитку регіонів України	2
5	Інноваційний потенціал регіонів України	2
6	Ризики у інноваційному підприємстві	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка інноваційного потенціалу підприємства	2
2	Державна підтримка інноваційного розвитку	2
3	Оцінювання ефективності інноваційних проектів	2
4	Охорона інтелектуальної власності	2

7. Індивідуальні завдання

1. Основні поняття інновацій.
2. Класифікація інновацій.
3. Сутність інноваційних процесів.
4. Основні етапи та фази інноваційного процесу.
5. Моделі інноваційного процесу.
6. Економічні теорії інноваційного розвитку.
7. Сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки.
8. Макроекономічне регулювання інноваційної діяльності.
9. Державна інноваційна політика: цілі і завдання.
10. Захист інновацій. Система патентування та її особливості.
11. Державна підтримка інновацій.
12. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності.
13. Формування інноваційної політики підприємства.
14. Прогнозування і планування інноваційної діяльності.
15. Етапи розробки інновацій.
16. Забезпечення конкурентоздатності підприємства.
17. Суть стратегії інноваційної діяльності.
18. Етапи розробки інноваційної стратегії.
19. Процес впровадження та реалізації інноваційної стратегії.
20. Організація управління інноваційною діяльністю.
21. Концепція управління інноваційним розвитком.
22. Принципи формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком.
23. Методичні основи вибору варіантів інноваційного розвитку підприємства.

24. Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва.
25. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.
26. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.
27. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва.
28. Міжнародна науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
29. Поняття маркетингу інновацій.
30. Маркетингова петля якості інновацій.
31. Доцільність виробництва певного виду продукції.
32. Формування попиту на інновації та засоби його відображення.
33. Теоретичні і практичні засади моніторингу інновацій.
34. Показники науково-технологічної та інноваційної діяльності.
35. Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства.
36. Склад інформації для створення наукомісткої продукції.
37. Інформаційні ресурси: можливості оцінки.
38. Перспективи розвитку інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства.
39. Складові елементи фінансової стратегії підприємства.
40. Джерела і види фінансування інноваційної діяльності.
41. Лізингове фінансування та його особливості.
42. Фінансове забезпечення науково-технологічних розробок.
43. Техніко-технологічний стан підприємства та показники його оцінки.
44. Напрямки технічного розвитку підприємства. Здатність підприємства до технологічних змін.
45. Ефективність впровадження нової техніки та технології .
46. Методичні основи оцінки інноваційного потенціалу підприємства.
47. Сутність та основні види інноваційних проектів.
48. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційного проекту.
49. Моніторинг інноваційних проектів, методики їх оцінки.
50. Методи оцінки ефективності інноваційних проектів.
51. Методологічні основи оцінки ефективності.
52. Оцінка доцільності інвестицій в умовах ризику.
53. Методичні основи оцінки інноваційних ризиків.
54. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності.
55. Роль і вплив інтелектуального капіталу в сучасній економіці.
56. Методи оцінки об'єктів інтелектуальної власності.
57. Вдосконалення процесів передачі об'єктів інтелектуальної власності.

Тестові завдання

Питання 1. Основні стратегії поведінки компаній на інноваційному ринку:	
1	комутантна стратегія
2	інвестиційна стратегія
3	віолентна стратегія
4	державна стратегія

Питання 2. До чинників, які зумовлюють попит на новації відносять:	
1	якість інновації

2	вільний найм працівників
3	відповідність галузевим стандартам
4	кваліфікаційний рівень працівників
5	комерційний розрахунок та власний комерційний ризик

Питання 3. Дати визначення поняття «Інновація»

Питання 4. Які ключові фактори сучасної хвилі економічного циклу?

Питання 5. Сукупність організованих у певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть за певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинників інноваційного середовища бути спрямовані на реалізацію інноваційної діяльності, метою якої є задоволення нових потреб суспільства – це ...

Питання 6. До непрямих способів впливу держави на ефективність інноваційної діяльності відносять:

1	фінансування інноваційних проектів
2	пільгове оподаткування
3	правове регулювання
4	страхування ризикового підприємництва
5	підтримка фінансового лізингу

Питання 7. Інноваційний розвиток підприємства – це:

Питання 8. Перелічити основні види інноваційної діяльності:

Питання 9. Принципи державної інноваційної політики:

1	визначення пріоритетів інноваційного розвитку
2	об'єднання надлишків виробництва
3	сприяння розвитку інноваційної інфраструктури
4	інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності

Питання 10. Процес створення нових та вдосконалення існуючих знарядь і предметів праці, технологій виробництва, його організації та управління з метою досягнення економічних та соціальних результатів –

Питання 11. За ставленням споживачів до товару розрізняють попит:

1	соціальний інвестиційний, інноваційний
2	виробничий, на послуги
3	прихований, надмірний
4	нерегулярний, нерациональний

Питання 12. Інноваційний потенціал підприємства складається з таких блоків:

1	Соціальний
2	Управлінський
3	Ресурсний
4	Інвестиційний

Питання 13. Оберіть відповідну характеристику:

1. Ринкова інновація – це	A. введення нового методу виробництва
2. Управлінська інновація – це	B. створення нового ринку товарів і послуг
3. Технологічна інновація – це	C. реорганізація структури управління

Питання 14. Процес перетворення наукового знання в інновацію, яка задовольняє нові суспільні потреби; послідовний ланцюг дій, що охоплює всі стадії створення новинки та її впровадження у практику – це ...

Питання 15. Техніко-технологічна база – це ...

Питання 16. До основних причин виникнення та поширення інновацій належать:	
1	підвищення престижу підприємства
2	застарілість обладнання
3	зростання попиту на продукцію
4	міжнародне співробітництво

Питання 17. Життєвий цикл інновацій включає такі етапи:	
1	«мозкового» штурму
2	аналогії, інверсії, морфологічного аналізу
3	розробки, виведення на ринок, зростання, зрілості, занепаду
4	виникнення, розповсюдження, кульмінації

Питання 18. Перелічіть складові інноваційного потенціалу:

Питання 19. Теорію довгих хвиль розробив:	
1	К. Маркс
2	Й. Шумпетер
3	М. Кондратьєв
4	Р. Фостер

Питання 20. Розставити відповідно до приналежності до блоку:	
А. Управлінський блок	1. матеріально-технічні
	2. кадрові
В. Ресурсний блок	3. управління персоналом
	4. нематеріальні
	5. управління знаннями працівників
	6. інформаційні
	7. фінансові
	8. управління інтелектуальним капіталом

Питання 21. Бізнес-інкубатор – це ...

Питання 22. Основні критерії інноваційного підприємства:	
1	конкурентоздатність та якість продукції
2	товарність продукція
3	нові знання та інтелектуальні продукти
4	техніко-економічний рівень продукції

Питання 23. Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект – це ...

Питання 24. Обрати відповідну характеристику стратегії:	
1. Опортуністська стратегія	А. завоювання лідерства на ринку
2. Наступальна стратегія	В. підвищення якості виробів
3. Традиційна стратегія	С. пошук видів продукції, яка не потребує великих витрат на дослідження та розробку.

Питання 25. Об'єктами інвестиційної діяльності є:	
1	цінні папери
2	цільові грошові вклади
3	науково-технічна продукція та інтелектуальні цінності
4	усі відповіді вірні

Питання 26. Розставити у відповідності до джерела фінансування:		
A. Залучені кошти	1.	лізинг
	2.	прибуток
B. Власні кошти	3.	франчайзинг
	4.	форфейтинг
	5.	фонди розвитку підприємства
	6.	емісія та продаж акцій
	7.	статутний капітал

Питання 27. До організаційних структур інноваційної діяльності належать:	
1	сільськогосподарські кооперативи
2	технопарки
3	вузи та науково-дослідні організації
4	нотаріальні контори

Питання 28. Розподілити інновації відповідно до класифікаційних ознак:	
A. За розповсюдженням	1. радикальні
B. За глибиною внесення змін	2. фінансові
B. За характером ефективності	3. одиничні
	4. бюджетні
	5. соціальні
	6. дифузійні
	7. покращуючі
	8. модифікаційні
	9. економічні

Питання 29. Короткий цикл економічної кон'юнктури триває ... років.

Питання 30. Переважно малі підприємства в прогресивних з технологічного погляду галузях економіки, що спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, створення і впровадження інновацій, пов'язаних з підвищенням ризиком – це ...

8. Методи навчання

У навчальному процесі використовуються словесний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний, дослідницький та дискусійний методи, метод проблемного викладу, ділова гра та моделювання. За логікою передачі інформації використовуються індуктивний та дедуктивний методи. Щодо методів контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності використовуються методи письмового, усного, практичного та самоконтролю.

9. Форми контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Форми контролю – усне опитування, виконання індивідуального завдання, написання контрольних робіт, експрес-опитування, колоквиум. Підсумковий контроль здійснюється в кінці навчального семестру у формі заліку.

Критеріями для контролю оцінки знань студентів і слухачів на етапах проміжного та підсумкового оцінки знань є:

1. Експрес-опитування та фронтальне опитування по лекційному матеріалу чи матеріалу, що розглядався на семінарсько-практичних заняттях, проводиться на початку чи в кінці заняття. При невеликих затратах часу він дає можливість виявити засвоєння студентами і слухачами магістратури матеріалу по тій чи іншій темі або її розділу. Окрім того, при цьому проводиться систематичний контроль відвідування лекцій і семінарсько-практичних заняття.

Проведення опитування дозволяє виконати одночасно чотири функції: контролюючу (контроль знань та паралельно присутніх на лекції); організуючу (студенти й слухачі магістратури систематично вивчають пройдений матеріал та уважно слухають лекції і семінари); навчальну (організує студентів і слухачів магістратури та дає можливість їх самоконтролю); розвиваючу (легко засвоюється матеріал або виникають додаткові запитання). Дана перевірка знань є корисною не лише для студента й слухача магістратури, а й викладача, який систематично відчуває стан засвоєння тієї чи іншої теми або її питання.

2. Враховується активність студентів і слухачів магістратури на семінарських і практичних заняттях, участь у дискусіях та в обговоренні проблемних питань, які ставляться на цих заняттях.

Студент і слухач магістратури повинен написати відповідно 1 та 4 модульні роботи за темами дисципліни у формі рефератів чи доповідей на 1 питання 3 тем. Після успішної доповіді й захисту робіт (рефератів, доповідей) він допускається до складання заліку (іспиту) (табл. 1).

Таблиця 1.

Рейтингові оцінки із змістових модулів

Термін навчання, тижні	Номер змістовного модуля	Навчальне навантаження, Год	Кредити ECTS	Рейтингова оцінка змістового модуля	
				мінімальна	розрахункова
1-4	1	40	1,0	60	100
5-8	2	40	1,0	60	100
9-12	3	36	1,0	60	100
13-16	4	39	1,0	60	100
Всього	4	155	4,0	60	100

3. Підсумковий контроль знань оцінюється під час складання заліку (іспиту) з дисципліни, що представляє собою письмову роботу відповідей на питання по тестах з різних тем лекцій і семінарів.

Оцінка “відмінно” ставиться студенту, який глибоко, ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, досконало, грамотно і логічно послідовно його викладає. У відповіді теорія пов’язана з практикою. При цьому в студента не виникає складнощів при зміні завдання, він вільно рішає задачі, відповідає на додаткові

питання, вірно обґрунтовує правильні рішення, володіє різноманітними навичками і прийомами виконання різноманітних завдань.

Оцінка “добре” ставиться студенту, що твердо засвоїв програмовий матеріал, грамотно і по суті подає його, не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, вірно застосовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

Оцінка “задовільно” ставиться студенту, який засвоїв лише програмний матеріал, але не засвоїв його детально, допускає неточності, недостатньо вірні трактування, порушується послідовність у викладі програмованого матеріалу і допускає труднощі у виконанні практичних робіт.

Оцінка “незадовільно” ставиться студенту, який не знає значної частини програмованого матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 2.

Рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \times (R_{ОМ}^{(1)} \times K_M^{(1)} + R_{ОМ}^{(2)} \times K_M^{(2)} + \dots + R_{ОМ}^{(n)} \times K_M^{(n)})}{K_{дис}} + R_{ДР} - R_{ШТР}, \quad (1),$$

де $R_{ОМ}^{(1)}$, $R_{ОМ}^{(2)}$, ..., $R_{ОМ}^{(n)}$ - рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою; n – кількість змістових модулів; $K_M^{(1)}$, $K_M^{(2)}$, ..., $K_M^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля; $K_{дис} = K_M^{(1)} + K_M^{(2)} + \dots + K_M^{(n)}$ - кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі; $R_{ДР}$, $R_{ШТР}$ – відповідно рейтинг з додаткової роботи і рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$.

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, Бали
--------------------	-------------	------------------------	------------------------

Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

10.Методичне забезпечення

Забезпеченість учбового процесу технічними засобами та обчислювальною технікою:

- 1.Комп'ютери з програмним забезпеченням учбового процесу.
2. Копіювальний апарат
3. Калькулятори
4. Проектор

Для проведення лекційних занять використовуються тематичні плакати, графіки, таблиці, що ілюструються за допомогою проектора.

На практичних заняттях використовуються навчальні посібники, де викладено методику виконання і необхідні вихідні дані.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства»/ А.Д. Остапчук, А.А. Гребеннікова. – К.: «ЦП «Компринт», 2014. – 32 с.
2. Інноваційно-інвестиційне забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств. Монографія./ О.Ю. Єрмаков, А.А. Гребеннікова, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. – 140 с.
3. Організація підприємницької діяльності: Навчальний посібник / В.К. Збарський, А.Д. Остапчук; за ред. В.К. Збарського. – К.: НУБіП України, 2013. – 530 с.
4. Остапчук А.Д. Організація підприємницької діяльності/ А.Д. Остапчук, А.А. Гребеннікова: Навч.-метод. посібник. – К.: «ЦП «Компринт», 2013. – 102 с.
5. Остапчук А.Д. Організація підприємницької діяльності/ А.Д. Остапчук, А.А. Гребеннікова: Навч.-метод. Посібник (Практикум). – К.: «ЦП «Компринт», 2013. – 177 с.

Допоміжна література:

6. Антонюк Л. Л. Інновації: Теорія, механізм розробки та комерціалізації : монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ, 2003. – 394 с.
7. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента: в 2-х томах./ И.А. Бланк. – К.: «Ника-Центр», «Эльга», 2001. – 753 с.
8. Ван Хорн, Джеймс, К., Вахович, (мл), Джон, М. Основы финансового менеджмента, 11-е издание.: [Пер. с англ.]. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005, 992 с.
9. Бирман Г. Экономический анализ инвестиционных проектов. / Г. Бирман, С. Шмидт – М.: Банки и биржи, 1997. – 401 с.
10. Інновації: проблеми науки і практики : монографія / Науково-дослідницький центр індустріальних проблем розвитку НАН України ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 336 с.
11. Інноваційний розвиток промисловості України / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Герчан та ін. ; під ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенко. – К. : КНТ, 2006. – 648 с.
12. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність : навч. посіб / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
13. Павленко І. А. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України : монографія / І. А. Павленко. – К. : КНЕУ, 2007. – 248 с.
14. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: моделі та механізми : монографія / М. Є. Рогоза, К. Ю. Вергал. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. – 136 с.

Перелік нормативно-правових актів:

15. Конституція України
16. Цивільний кодекс України
17. Господарський кодекс України
18. Податковий кодекс України
19. Арбітражний кодекс України
20. Трудовий кодекс України
21. Земельний кодекс України
22. Закон України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності"
23. Закон України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності"
24. Закон України «Про інвестиційну діяльність» м. Київ від 18 вересня 1991 р., № 1560-ХІІ
25. Закон України «Про інноваційну діяльність» м. Київ від 04.07.2002 № 40-ІV
26. Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)" від 15 березня 2001 року №2299-ІІІ.
27. Методичні рекомендації з підготовки інвестиційних проектів/ Міністерство економіки України. 2005 – 18 с.
28. Міжнародні договори України з питань захисту іноземних інвестицій.
29. Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 1997 р.
30. Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1996 р.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.golosiiv.gov.ua> (Голосіївська районна в м. Києві державна адміністрація)
2. <http://www.ukrstat.gov.ua> (Управління статистики України).
3. <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. <http://www.minagro.gov.ua> (Міністерства аграрної політики України).
5. <http://www.dkrp.gov.ua> (Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва).
6. <http://investukrmap.org.ua> (ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО З ІНВЕСТИЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ УКРАЇНИ).